

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر»

پیشینه طرح

این طرح در ابتدا با عنوان «طرح امر به معروف و نهی از منکر» در تاریخ ۱۳۸۹/۳/۲ در دوره هشتم مجلس شورای اسلامی اعلام وصول شد که با توجه به حساسیت‌هایی که پیرامون آن وجود داشت در دوره مذکور به تصویب نهایی نرسید. از این رو طرح مزبور مجدداً در تاریخ ۱۳۹۱/۴/۲۰ اعلام وصول گردید. با عنایت به اهتمام نمایندگان مجلس شورای اسلامی به این موضوع و همچنین وصول طرح دیگری با عنوان طرح «حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر» در قالب یک ماده واحده در تاریخ ۱۳۹۳/۴/۳ سرانجام مقرر گردید طرح‌های مزبور در کمیسیون مشترکی متشکل از نمایندگان کمیسیون فرهنگی و قضایی - حقوقی به صورت تجمیع شده مورد بررسی قرار گیرد. طرح حاضر نتیجه بررسی‌های کمیسیون مشترک مزبور می‌باشد که در قالب ۲۴ ماده و با عنوان حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر به تصویب رسیده است.

مشخصات طرح

دوره نهم - سال سوم

شماره ثبت:

۴۶۷

ارزیابی کلی مواد طرح

طرح حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر با توجه به اصل هشتم قانون اساسی تدوین شده است. مطابق این اصل اقامه فریضه امر به معروف و نهی از منکر به عنوان یک تکلیف همگانی برای یکایک شهروندان مقرر گردیده و آنان را در مقابل رفتار یکدیگر مسئول و ناظر قرار داده است. بدون شک این تکلیف قانونی مستلزم پیش‌بینی حمایت‌های قانونی لازم از شهروندانی است که مبادرت به انجام این وظیفه قانونی و شرعی می‌نمایند. به عبارت دیگر چنانچه اجتماع از منافع و کارکردهای مثبت این نهاد بهره‌مند می‌شود علی‌القاعده باید حمایت‌ها و تدابیر قانونی لازم را نسبت به کسانی که آسیب‌ها و مخاطرات انجام این وظیفه سنگین را متحمل می‌شوند به عمل بیاورد. از این رو طرح حاضر با هدف حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر و فراهم آوردن بسترهای مناسب برای اقامه فریضه امر به معروف و نهی از منکر در جامعه تدوین شده است.

شماره چاپ:

۱۰۷۶

تاریخ چاپ:

۱۳۹۳/۴/۱

معاونت پژوهش‌های
سیاسی - حقوقی
دفتر: مطالعات حقوقی

برخی ویژگی‌های مهم طرح

۱. یکی از ویژگی‌های این طرح ارائه تعریفی صریح و روشن از «معروف و منکر» و همچنین «امر به معروف و نهی از منکر» می‌باشد. از نظر قلمرو نیز امر به معروف و نهی از منکر به رفتارهایی محدود شده که علنی بوده و بدون تجسس مشخص می‌باشد. در خصوص مراتب مختلف امر به معروف و نهی از منکر نیز به این امر تصریح گردیده که مراتب اقدام عملی در حوزه اختیارات دولت می‌باشد و لذا فقط مراتب زبانی و نوشتاری در حیطه وظایف آمرین و ناهیان قرار گرفته است.
۲. به منظور تضمین امنیت مردم در برابر رفتارهای خودسرانه در این طرح پیش‌بینی شده که امر به معروف و نهی از منکر نباید موجب تعرض به جان و مال و حیثیت و حریم خصوصی افراد شود.
۳. به منظور حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر در این طرح تمهیداتی پیش‌بینی شده است به عنوان مثال مرتکبین جرم علیه آمران به معروف و ناهیان از منکر نمی‌توانند از کیفیات مخففه از قبیل تعویق، تخفیف و یا تعلیق مجازات برخوردار شوند. همچنین ایجاد هرگونه مانع از قبیل مزاحمت، تهدید، توهین و مقاومت در برابر اقامه امر به معروف و نهی از منکر

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۳۷۵۱-۱

تاریخ انتشار:

۱۳۹۳/۷/۲۸

جرم‌انگاری شده است که می‌تواند حمایتی مؤثر برای اقامه فریضه امر به معروف و نهی از منکر باشد. مهمتر اینکه آمرین به معروف و ناهیان از منکر که در مقام اقامه امر به معروف و نهی از منکر متحمل آسیب جسمی و یا جانی گردند حسب مورد می‌توانند تحت عناوین شهید و جانباز مشمول قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران قرار گیرند.

۴. به‌موجب این طرح مردم از حق دعوت به خیر، نصیحت، نقد علنی و غیرعلنی در مورد عملکرد دولت برخوردارند و می‌توانند نسبت به مقامات، مسئولین، مدیران و کارکنان دستگاه‌های اجرایی امر و نهی کنند.

نتیجه‌گیری

با گذشت نزدیک به سی‌وپنج سال از تدوین قانون اساسی و اصل هشتم آن مبنی بر تعیین حدود و کیفیت امر به معروف و نهی از منکر در قوانین عادی، گرچه این امر به صورت جزئی در برخی قوانین مورد توجه قرار گرفته است، با این حال، این طرح اولین طرح قانونی مدون و کاملی است که حدود و کیفیت امر به معروف و نهی از منکر را تعیین می‌کند و از آمران به معروف و ناهیان از منکر نیز حمایت به عمل آورد. تصویب طرح امر به معروف و نهی از منکر که ماحصل جلسات مشترک و متعدد کمیسیون‌های قضایی و فرهنگی مجلس شورای اسلامی و استفاده از نظریات کارشناسی مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی می‌باشد ظرفیت‌های قابل توجهی را برای اجرایی شدن اصل هشتم قانون اساسی فراهم می‌آورد و زمینه‌ساز اقامه امر به معروف و نهی از منکر و همچنین حمایت از آمران به معروف و ناهیان از منکر می‌گردد، از این رو تصویب این طرح پیشنهاد می‌شود.

